

C A R M E N M O L A

MLČANIE
MATIEK

Ljndeni

Mlčanie matiek

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Carmen Mola
Mlčanie matiek – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

C A R M E N M O L A

MLČANIE MATIEK

Zo španielčiny preložil
Milan Kopecký

Ljndeni

Carmen Mola: *Las madres*

Las madres © 2021, Carmen Mola

Translated from the original edition of Penguin Random House Grupo Editorial S.A.U., Barcelona, 2021

This edition has been published through the agreement with Hanska Literary&Film Agency, Barcelona, Spain

Translation © Milan Kopecký, 2026

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vytiažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5057-8

ISBN e-knihy 978-80-566-5064-6 (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-566-5065-3 (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-5066-0 (mobi)

Prvá časť

*Spáchal som ten najhorší hriech,
akého sa človek môže dopustiť.
Nebol som šťastný.*

JORGE LUIS BORGES

Mala šťastie, nič iné za tým nebolo. S kamarátkami sa dohodli, že pôjdu na nákupy do centra Las Misiones, ale v poslednej chvíli im poslala správu, že nepríde, lebo má horúčku a ledva by sa vyplazila z domu. Na pohovke, zakrútená v deke, si predstavovala, ako dievčence rozjarene vymetajú obchody a rehocú sa na celé nákupné centrum. Nikdy v živote ich už nevidela. Správa o tom, že sú nezvestné, ju zdrvila, ale neprekvapila. V Ciudad Juárez mizli ženy celkom bežne. Keď sa o niekoľko týždňov zamýšľala nad tým, aké je šťastie vrtkavé a akí sú ľudia bezmocní voči vrtochom osudu, zrazu sa k nej naklonila kolegyňa z fabriky a pošepla: „Našli ich...“

Ani sa nespýtala, či sú nažive.

„Pohodené pod kopcom v Cristo Negro. Zabili ich a vypitvali...“

Cristo Negro bol cintorín, ktorý vznikol na nezastavanej ploche oblasti Lomas de Poleo. Do kolónie Parajes del Sur sa Victoria prisťahovala iba pred tromi rokmi – s jedným kufrom a veľkým snom, že sa jej podarí prekročiť hranicu. Za sebou nechala pohnutú minulosť aj vzťah s kriminálnikom, ktorý ju uviedol do sveta vreckárskych avantúr na barových terasách a trhoch, vlámačiek do chatrných príbytkov v štvrti Ecatepec a krádeží áut s akýmkoľvek kusom zahnutého drôtu. To nebol život pre ňu. So

štíhlou postavou, plavými vlasmi a medovými očami, ktoré jej už vyslúžili nejednu lichôtku z mužských úst, si güerita v svojich dvadsaťjednom rokoch malovala o čosi žiarivejšiu budúcnosť. Ibaže práve tieto črty sa presne zhodovali s fyzickým opisom najčastejších obetí únosov. Desiatky jej podobných dievčat združuje skupina Hlasy bez ozveny, ktorá na manifestáciách žiada, aby federálna polícia vlnu vrážd zastavila, aj keď ona v prípade zmeškanej schôdzky v nákupnom centre väčšmi dôveruje zásahu prozreteľnosti než policajtom.

„Nechápem, čo za beštiu to mohlo urobiť,“ povie kamarátka po niekoľkých krokoch. „Dokonca im odstránili aj srdce. Frajer sa dočítal, že jednej rozťali lebku a vybrali z nej mozog.“

Violeta nestojí o podrobnosti. Kamarátky si chce pamätať po svojom, nie podľa opisov z médií. Po proteste sa kolegyne zastavia na ulici Vicenta Guerrera, aby si niečo zajedli, ale už bez nej. Violeta si odpočinie na lavičke v parku pred katedrálou Panny Márie Guadalupskej a radšej svoje myšlienky venuje počítačovému kurzu a životu, ktorý na ňu bude čakať v Spojených štátoch, až nadíde vhodná chvíľa. Zrazu si k nej prisadne muž a usmeje sa na ňu.

„Čo sa tak mračíš?“

Keď dodá, že smútok takej peknej tvári nesvedčí, Violete to stačí, aby si uvedomila, ako veľmi sa túži s niekým porozprávať. Až jemu sa vyrozpráva o mŕtvych kamarátkach objavených v Cristo Negro a o tom, že keď si predstaví, ako asi trpeli, žiaľ sa do nej zavíra ako vírus.

„Minulosť nezmením, ale môžem zariadiť, aby si niekoľko hodín na ňu ani len nepomyslela.“

Muž sa volá Néstor, pekný a zdvorilý tridsiatnik so srdečným úsmevom. Dajú si spoločnú prechádzku, rýchlu večeru v reštaurácii, ktorú zaplatí on, potom ju odprevadí domov a rozlúči sa pri dverách. Stretnú sa však aj ďalšie dni a Violeta pochopí, že Néstor je pri peniazoch. Poznať to podľa toho, ako sa oblieka, vždy

v značkovom, ako nikdy nemá hlboko do vrecka, podľa toho, že jazdí vo Forde Ranger Roush, čo síce nie je úplne najväčší model, no stačí, aby Violeta závidel každý, kto ju vidí doň nastupovať.

Kolegyne z fabriky ju varujú, že by to mohol byť padrote, ako volajú mužov, ktorí zvädzajú mladé a pekné dievčatá – rozto-milá tvárička sa raz-dva zmení z prednosti na prekliatie – a po-tom ich posúvajú šéfom drogových kartelov. Néstor taký nie je, navráva si Violeta, skrátka sa na ňu, na rozdiel od kamarátok, usmialo šťastie v podobe milého fešáka. Pekne sa k nej správa, hovorí, že by jej vedel pomôcť skončiť s drinou v továrni, veno-vať sa naplno počítačom a začať žiť nový život, dokonca spome-nul výlet do Acapulca. Pri predstave, že sa ubytujú v hoteli pri mori, budú sa ruka v ruke prechádzať po promenáde a jeť vo vyberaných reštauráciách, Violeta nedbá na varovania druhých. Osud stojí na jej strane.

„Páčim sa ti?“

„A ešte ako, cica.“

Néstor šoférije svoj Ford Ranger po diaľnici Panamericana a Violeta sa mrví. Ich cieľ je ranč Santa Casilda, kam ich pozval najesť sa a prespať Albertito Céspedes alebo „krstný otec“, ako ho volá Néstor. Pracuje preňho. Prídu významní hostia, mož-no aj nejaký herec, bude hrať živá hudba. O takých večierkoch Violeta zatiaľ iba čítala v časopisoch.

„Ešte si mi nepovedal, ako sa živí.“

„Krstný otec pomáha ľuďom získať, čo im chýba. V tomto živote sa nedá všetko kúpiť za peniaze a aj tí najmocnejší u nás v krajine niekedy musia prísť za donom Albertitom, aby dostali, čo chcú. Oblúbil si ma, berie ma ako vlastného syna a rád by sa s tebou zoznámil. Iba sa usmievaj a dôveruj mi.“

Ranč je gigantický. Niektorí hostia dorazili na vrtuľníkoch a súkromných lietadlách. Violeta na záchode od nejakých žien započula, že by na večierok mohol prísť aj Ismael Zambada,

zvaný Mayo, ktorý po zatknutí Chapa Guzmána zaujal miesto na čele sinalojského kartelu, prídu aj členovia rodín Treviño a Zeta. O svete drogových dilerov toho Violeta nevie veľa, a hoci jej naháňa strach, že by s nimi Néstor mohol mať niečo spoločné, v ktorej si zo skupiniek zazrela ministra vnútra, tak si možno ženy na záchode iba vymýšľali.

Don Albertito sa bodro a s úsmevom pohybuje medzi hosťami. Napriek nízkej postave, ktorá nedosahuje vari ani stošesťdesiat centimetrov, mu rešpekt rozhodne nechýba. Významní muži sa v jeho prítomnosti menia na školákov bojujúcich o učiteľovu pozornosť. Podľa Néstorových slov prišiel do Mexika pred desiatimi rokmi z rodnej Kuby. Tmavá pleť kontrastuje s bielym oblekom, okolo krku má niekoľko náhrdelníkov z červených a bielych korálikov. Violeta si všima, že na hostí tie koráliky pôsobia skoro ako diamanty.

Keď sa vráti za Néstorom, chce sa ho na tie koráliky spýtať, no vtedy kapela spustí kolo ohlušujúcich rancheras a priateľ ju na chrbte krásnej čiernej kobyly odvezie na kruhovú plochu pripomínajúcu býčiu arénu, kde na otázku zabudne. Prejdú sa po aréne, Néstor je šikovný jazdec a ona má pocit, že ju všetci obdivujú a závidia jej, keď k nim pristúpi don Albertito, aby pozdravil svoje krstňa.

„Dobre si si vybral, Néstor. Už dlhšie sa s ňou chcem zoznámiť. Mám pre ňu eleke, aby si si nemyslel, že som zabudol.“

Don Albertito sa pohľadom vpíja hlboko do nej, vidí veci, ktoré iní nevidia. Potom sa aj s Néstorom vzdialia, aby sa porozprávali, slnko zapadá a väčšina hostí odchádza domov. Iba hŕstka vyvolených smie stráviť noc v Santa Casilda.

„Čo je eleke?“ spýta sa, keď Néstor príde za ňou.

Z mohutného davu zostalo možno dvadsať ľudí, všetci sú krstné deti dona Albertita, ako jej vysvetlí priateľ. Nechýba medzi nimi minister vnútra ani Mayo Zambada.

„To sa čoskoro dozvieš. Don Albertito mi povedal, že dnes v noci ťa chce zasvätiť.“

Néstor jej ukáže miesto medzi palcom a ukazovákom na chrbte pravej ruky, kde možno rozoznať niekoľko tenkých jaziev pripomínajúcich dve šípky a kríž. Už dávnejšie si ich všimla, ale netrúfla si spýtať sa, ako k nim prišiel.

„Máš krámy?“ položí jej zvláštnu otázku tmavovlasá, asi meter osemdesiat merajúca žena. „Nemôžeš ísť ďalej, ak máš svoje dni.“

Violeta pokrúti hlavou, zakvačí sa do Néstora a spoločne zamieria do domca stojaceho obďaleč, kam vchádzajú aj ostatní hostia.

„Čo sa bude diať vnútri, Néstor?“

„Don Albertito je babalawo. Hovoril som ti už, že dokáže aj to, na čo peniaze nestačia. Rozpráva sa s Orunmilou, vidí minulosť, prítomnosť aj budúcnosť. Nikto sa o teba nepostará lepšie, preto za ním všetci chodia. Aby boli pod ochranou oriš. Aj teba budú ochraňovať, keď dostaneš značku.“

Violeta prekročí prah domu. Eleke, babalawo, značky, Orunmila, oriše. Žiadnemu z tých slov nerozumie, ale znejú jej ako zaklínadlá. Tradície jorubského náboženstva dovezené z Kuby, Haiti alebo Brazílie sa v Mexiku prepojili s kresťanskou vieroukou či domácim vyznávaním svätej Smrti. Violeta pozná aj chýry o schopnostiach jorubských kňazov, o rituáloch, ktorými si človek dokáže nakloniť oriše, božstvá afrického panteónu. Až teraz pochopila zbožnú úctu preukazovanú donovi Albertitovi, pretože osud všetkých, ktorí teraz čakajú v osvetlenom domci, spočíva v jeho rukách.

Počuť zvuk bubnov, šamanské rytmy. V strede miestnosti klokoce veľký hrdzavý kotol ako sopka pred výbuchom. Vo vzduchu sa vznáša bylinná vôňa, no kdesi pod ňou Violeta cíti aj niečo iné, sladký pach hniloby, spomienku na detstvo, keď doma robili zabíjačky a otec zarezával prasa.

Don Albertito sa zjaví zahalený v dyme a pare z kotla ako čarodejník. Teraz už má na sebe len nohavice z bieleho obleku, na obnaženom hrudníku mu visia náhrdelníky a labužnícky poťahuje z cigary. Vedľa neho stojí žena, ktorá sa prv pýtala Violety na menštruáciu. To je jubona, vysvetľuje Néstor, krstná matka vyvolených, nad ktorými oriše prevezmú ochranu.

„Mojugba olodumare logué ikú embeleke.“

Hrubý hlas dona Albertita sa prelína s rytmom bubnov. Vzduch hustne v dyme sviečok a pary z kotla, Violeta sa cíti čoraz nepríjemnejšie, idú na ňu mdloby. Aj Néstor si to asi všimol, chytí ju pod pazuchu.

„Zavri oči a pokús sa zhlboka dýchať.“ Rada od priateľa neznie ako prejav láskyplnej starostlivosti, skôr naopak, Violeta prvý raz počuje v jeho hlase záchvev strachu, či dokonca hrozby. „V hrnci sú eleký. Týždeň sa varili v zmesi dvadsiatich bylín.“

Jubona palicou vyťahuje náhrdelníky a ukladá ich na rohož. Don Albertito ďalej odriekava modlitby vo Violete neznámom jazyku, no hlboké tóny v kombinácii s neutíchajúcim rytmom bubnov v nej evokujú čosi primitívne, barbarské, vynárajúce sa z prvopočiatku vekov. Teraz don Albertito vysloví meno Ijami Ošoronga. Hovorí o krvi, o rovnováhe, ktorú božská bytosť udržiava medzi dňom a nocou, medzi životom a smrťou.

Asi šesťdesiatročný muž si klakne na rohož a natiahne pravú ruku. Albertito mu špičkou mačety zaryje do kože medzi prstami. Krv vytryskne a kvapká na náhrdelníky, ktoré šaman následne zavesí novicovi okolo krku. Je zasvätený. Violeta vie, že aj ju to čaká, aby sa z nej stala chránenkyňa, a Ijami Ošoronga, ako vysvetľuje Don Albertito v priebehu rituálu, jej odovzdá svoju moc.

Bubny neutíchajú a Violeta má pocit, akoby sa v malom dome vznášala. Je možné, že jej počas večera nasypali niečo do pohára? Plamene sviečok vrhajú na steny desivé siluety

groteskných monštier. Za kotlom akoby stál tieň obrovskej ženy s krídlami.

Jubona pomáhajúca s ceremoniálom medzitým priniesla ďalší hrniec. Veľkou varechou z neho vyloví akúsi hmotu, bielu a slizkú, don Albertito ju naberie do rúk a pristúpi k mužovi na kolenách.

„Ty si ďalšia na rade,“ pošepne Néstor.

Muž si vezme rôsolovitú hruď a bez otáľania do nej zahryzne. Kým sa snaží odtrhnúť kus zubami, Violeta má príležitosť si tú čudnú masu hmoty lepšie obzrieť. Hrboľatý reliéf, sieť poprepájaných závitov a nápadná podobnosť na vlašský orech nenechávajú nijakú pochybnosť, že je to mozog.

Dievčine sa zakrúti hlava. Jubona vyťahuje z hrnca ďalšie obety: dve srdcia a ružovkastý orgán, zrejme pečeň. Kľačiaci muž po dlhom žuvaní konečne prehltnie odhryznutý kus mozgu.

„Nehýb sa.“

Néstorov hlas vo víre bubnovania a proklamácií dona Albertita zanikne.

„Ana iná, ibá mi ibá eje, ibá mi kačečo...“

V hlave jej veľkou rýchlosťou, akoby sa rútili z kopca, defilujú výjavy kamarátok prechádzajúcich sa po obchodnom centre. Ich vypitvané telá v Cristo Negro. „Rozťali jej lebku. Vybrali mozog.“ Jubona sa pozerá na Violetu. Aj don Albertito. Čaká ju zasvätenie. Vnútorne orgány kamarátok jej dajú požehnanie Ijami Ošorongy. Moc matky. Ibaže Violetu napne na zvracanie, zatacká sa a spadne na zem. Musí odtiaľ odísť. Musí zmiznúť, no bubny nie a nie prestať.

Néstor ju ako pazúrom kmasne za zápästie a jedným trhnutím dvihne na nohy. Violeta zmrzne, steká z nej pot.

„To sú ony?“

„Je to obeta. Nechceš, aby Ijami Ošoronga stála na tvojej strane?“

*Violeta sa rozplače. Hostia v miestnosti sa premenili na tie-
ne, ktoré ju obklopili ako vyhladovaná zver. Bubny bez usta-
nia rapocú. Pred odchodom sa jej zazdalo, že znovu vidí ženu
s krídlami, ako sa dvíha ponad hostí.*

„Nájdem si ťa,“ akoby jej hovoril tieň Ijami Ošorongy.

*Keď otvorí oči a vyzrie von oknom, uháňa Ford Ranger v plnej
rýchlosti po ceste, ktorú Violeta nespoznáva. Je noc.*

„Už si hore?“

*Violeta sa posadí. Oblečenie jej smrdí, určite sa ovracala.
Rada by vedela, čo sa stalo, ako sa dostala z ranča Santa Ca-
silda a ocitla s Néstorom v aute, veľmi rýchlo však pochopí, že
jej frajer už nie je tým, kým býval.*

*„Doboha, ty krava debilná! Ja ti otvorím dvere do domu
dona Albertita, dám ti šancu stať sa jeho zverenkyňou, a ako
mi ty za to poďakuješ?“*

Po tvári jej stekajú horúce slzy.

„Boli to ony. Tie, čo sa našli v Cristo Negro, tam...“

*Néstor jej nedá možnosť dokončiť vetu. Obráti sa a prudkým
úderom ruky jej rozsekne peru.*

„Pusti ma! Zastav! Chcem vystúpiť!“

*Do kolónie Parajes del Sur sa už nevráti, neprejde cez hra-
nicu do Spojených štátov, nedokončí počítačový kurz. Néstor
smeruje na letisko.*

*„Tá mladá živá neodíde. Videla rituál Ijami Ošorongy
a niekomu to vyklopí, Néstor. Pôjde za federálmi alebo za
novinármi, to nemôžem dopustiť. Toto mi povedal don Alber-
tito, ale ja ťa ľúbim, chápeš? Myslel som si, že budeme v poho-
de, že na to máš, ale... Podarilo sa mi zariadiť, aby ťa nechali
odísť, do konca života mi za to budeš ďakovať, hocikto iný by
ťa odviezol rovno do Cristo Negro.“*

O tri hodiny Violeta sedí na palube lietadla do Madridu, bez batožiny, s ovracaným oblečením a sto dolármi, ktoré jej Néstor strčil do vrečka. Na letisku Adolfa Suáreza na ňu budú čakať Néstorovi známi, dajú jej miesto servírky a falošný pas, aby mohla zostať žiť v Španielsku. Nemusí si s ničím robiť starosti, oni ju spoznajú a odprevadia na nové miesto.

„Zachránil som ti život, cica.“

Pred odchodom ju pobožkal na rozlúčku, vrúcne, ako kedysi. Nepovedal jej, že odmietnuť eleke znamená vysloviť nad sebou ortieľ. Že ju až do smrti bude prenasledovať pomstivý tieň Ijami Ošorongy. Že ju síce zachránil pred popravou, ale keby vedela, čo ju čaká, radšej by si vybrala guľku medzi oči.

Kde je moje šťastie? pýta sa Violeta v lietadle nad Atlantickým oceánom.

Prvá kapitola

Nena sedí za stolom. V pravej ruke má žltú pastelku, ľavou pridŕža papier za jeden roh. Znovu a znovu po ňom prechádza pastelkou, diagonálne čiary pribúdajú jedna cez druhú, dievčina kreslí ako posadnutá. Elena vie, že ju nesmie vyrušiť. Už vyše šesť mesiacov navštevuje Nenu v sociálnom centre a len veľmi zriedka sa stáva, že ju nejaká aktivita tak zaujme. Takmer vždy spí, či už v posteli, alebo schúlená do kľbka na dlážke v spoločenskej miestnosti, prípadne sedí v kresle a pozerá do steny, nevnímajúc nikoho okolo seba.

Kreslenie je v jej prípade čosi nezvyčajné a znamená ďalší z postupne pribúdajúcich krokov vpred. Už nepoľuje na vtáky v korunách stromov ako divá mačka, čo robila, keď ju priviedli, začala normálne prijímať varenú potravu, neútočí na vychovateľky, keď sa jej pokúsia dotknúť, nehryzie ich ani iných chovancov. Naďalej odmieta Elenine bozky, pohladenie či iný telesný kontakt, výnimku má len mačka, ktorá trávi väčšinu času usalašená v jej lone. Za úspešné prejavy náklonnosti komisárka zatiaľ ráta iba občasný úsmev alebo milý pohľad. Zvyšok dňa je Mihaela – komisárka dáva prednosť jej krstnému menu pred prezývkou, ktorú si odniesla zo statku – ponorená do vlastného sveta, čo Elenu desí, pretože jej doterajší svet bol učinené peklo.

Dom hrôz zo Santa Leonor, ako ho nazvali v médiách. Antón a choromyselní obyvatelia statku, ktorí s ňou zaobchádzali ako so zvieratom, dennodenné barbarstvá.

Svetlo októbrového rána odhaľuje nedostatky v jej tvári: husté chlčky na línii brady, kde-tu vyrážky, jazvy po zle zacelených ranách z toho, ako sa na začiatku svojho tunajšieho pobytu udierala o rám posteľ. Na kráse jej to však neubere. Elena sa s nehou díva na Mihaelinu tvár. Papier pokrýva mikádo žltých čiar. Čoskoro bude potrebovať nový, ale nedostane ho, kým si sama nevypýta. Pastelku drží rovnako nešikovne ako kedysi Elenin syn. Dievčina bude mať deväť rokov, ale vyzerá oveľa mladšie, skôr ako päťročná – toľko mal Lucas, keď ho uniesli.

Vždy keď v duchu povie synovo meno, ako keby sa jej pod nohami otvorila hlboká studňa, čierne nekonečno vŕhujúce ju dovnútra. Možno je na vine vek, predsa len už má päťdesiatjeden rokov, ale cíti, že jej nezostáva veľa síl udržať sa nad hladinou, zavše by najradšej prestala vzdorovať a nechala sa pohltiť prázdnom.

Mihaela dvihne zrak. Chce jej týmto spôsobom naznačiť, že potrebuje ďalší papier, aby mohla pokračovať v kreslení? Opatrne, tak ako jej to poradili, aby dievčinu nevystrašila, jej podá list papiera. Vtedy Mihaela zareaguje nečakane. Oprie sa lícom o Eleninu ruku podávajúcu papier a zostane na nej ležať ako na vankúši. Komisárka bojuje s nutkaním pohľadiť ju po vlasoch. Dievčina spiaca na jej ruke je novinka. Prázdnota a ľahostajnosť, dve večne prítomné hrozby, sa pri každom drobnom Mihaelinom pokroku rozptýlia ako mrak, keď zaduje silnejší vietor.

Psychologička z centra jej vravela, že keby žili spolu, napredovala by rýchlejšie. „Uvedomuješ si, akú zodpovednosť na seba berieš?“ znie rovnaká otázka, vždy keď vyplní ďalší

formulár a posunie sa ďalej v procese adopcie malej dievčinky. Ako vysvetliť, že Mihaela toho dokáže dať Elene toľko, čo ona jej? Sú ako dve porcelánové črepiny zapadajúce do seba. Na Mihaele väčšmi poznať utržené šrámy, nenadarmo ju považovali za stratený prípad. Zazité hrôzy bránia normálnemu spoločenskému a citovému vývoju. Akéhokoľvek iného záujemcu o jej osvojenie by takáto kategorická diagnóza odradila. Elenu nie. Ona najlepšie vie, čo si Mihaela vytrpela. Možno práve vďaka tomuto presvedčeniu sa za niekoľko mesiacov stala z intuitívneho pocitu najprv predstava čohosi možného a potom priam životné poslanie. Prísľub spoločnej budúcnosti ich ako záchranné lano drží pri sebe odo dňa, keď Elena urobila to osudné rozhodnutie, a vytvára medzi nimi tajomné, nežné puto.

Proces adopcie je však zdĺhavý. Okrem odborných posudkov treba bojovať aj s byrokraciou. Keby sa Zárate chcel zapojiť, významne by jej to uľahčil, ale odmieta mať s Mihaelou čokoľvek spoločné. Ani raz ju nebol navštíviť. Sprvu prichádzal s nešikovnými výhovorkami, teraz sa už ani neunúva vymýšľať si. Ak o nej Elena rozpráva, zanovito mlčí. Pritom chápe, že mu Nena pripomína všetko, čo nedokázal urobiť, aby zachránil Chescu, a že ho to zraňuje. Veď ani pre ňu to nie je ľahké, ale nikdy by to, čo sa udialo, nedávala za vinu Mihaele. Hádám aj ona nebola jedna z obetí? Elena tuší, že je za tým čosi viac. Nejaká oveľa hlbšia rana, ktorú jej zatiaľ neodhalil a ktorá ho vzdďľuje nielen od dievčata, ale aj od nej.

Tri či štyri dni v týždni Zárate prespáva u nej v byte na Plaza Mayor. Navečerajú sa, počúvajú hudbu, idú spolu do postele. A každý deň ticho medzi nimi hustne. Majú priveľa zakázaných tém, priveľa mínových polí, na ktoré sa boja vstúpiť. Źiadne teatráľne scény, štiplavé nadávky či lietajúce taniere. Keď sa pohádajú, poznať to podľa toho, že mlčia a uhýbajú pohľadom.

Zatiaľ mu o Grigoreovi Nicolescuovi, otcovi dievčatka, nič nepovedala. Podarilo sa im ho nájsť. Niekoľko týždňov po tom, ako umiestnili Mihaelu v centre, prišiel do Madridu. Počiatkové nadšenie vziať si dcéru do starostlivosti sa rozplynulo po niekoľkých hodinách strávených s bytosťou, ktorá vtedy ešte bola viac zvieratko než človek. V posudkoch sa dočítal, že súžitie s ňou nebude jednoduché a že istý čas si ju aj tak budú musieť nechať v centre na pozorovanie. Grigore to využil ako zámienku a nasadol na autobus späť do Rumunska so slovami, že sa bude o vývoji situácie informovať. Elena predpokladala, že ho už nikdy neuvidia a zo sľubov daných Mihaele nič nebude, no o niekoľko mesiacov sa od sociálnej pracovníčky Alicie dozvedela, že skutočne kontaktoval centrum, aby zistil, ako je dcéra na tom.

„Podľa teba si po ňu naozaj príde?“

Ani Alicia jeho rečiam neverila, veď kto už by obetoval život výchove takého hlboko poznačeného dieťaťa.

Teraz si Nena šúcha líce o opak Eleninej ruky. Iba ona ju môže zachrániť.

Vonku je chladno. S októbrom privanul mrazivý vietor a Elena sa cestou k svojej lade musí zababušiť do kabáta. Vnútri spustí kúrenie a zapne rádio. Večne tie isté správy, hovorí si v duchu, a aj sama si pripadá ako škrečok v kolese na behanie, keď stále odkladá kroky, ktoré musí podniknúť, aby sa priblížila k záveru. V práci pre Útvar kriminálneho vyšetrovania, vo vzťahu so Záratem, v byte na Plaza Mayor zamorenom príznakmi minulosti.

Mobil neodbytné vyzvára. Na displeji vidno Buendío-vo meno a fotografiu, vysmiata ružovučká tvár z noci, keď v bare na Barquillskej oslavovali uzavretie jedného prípadu.

Zatiaľ čo Buendía rozpletá prvé uzlíky, Elena má pocit, že ju čosi ťahá preč, von z kola.